

Азиз АБДУРАЗЗОК

ФАВҚУЛОДДА

Фавқулодда ўчда чироқ.
Керакмикин шамни ёқмоқ?
Ийк, ёқмадим.
Коронгудан йўқдир фамим.
Милтіллаб шам ёқунчча,
Чидагайман тонг отунчча,
Менга шаммас, керак қуёш,
У чиққунча етар бардош.

ЮЛДУЗ

Юлдузларга боқмай қўйдим анчадан
буён,
Юлдузимни изламайман улар ичидан.
Назаримда кўпдан бүён сўнган у
чиндан,
Лекин яна ёнар деган дилимда армон.
Енганида қамашажак қўзларим балки,
Шунда балки юлдузларга боқиб
қоларман.
Орасидан юлдузимни топиб оларман.
Энг ярқироқ кўринар у, кўринар
балқиб.

Билолмайман,
Бу гумонга инонайми,
Еки инонай?..
Аммо юлдуз керак менга иондай,
Иондай...

КОРА ЧИГИРТКА

Хонамда сайради яширингичча,
Нече тун ухламай сайради анча.
Кувондим уйимга бахт келади деб,
Мен учун аталган вақт кулади деб.
Ажабким, йўқодди қора чигирткам,
Билладим қайдадир қора жимиткам?
У қўшним уйиди сайради сўнгроқ,
Янада ёқимли, янада янгроқ.
Демакким, қўшним ҳам бахтовар
бўлур,
Толен қўлида ховар бўлур.
Яша, эй чигирткам, уйма'у юргин,
Мен каби инсонлар бахтини кўргин.

ГЎДАККА

Онанг сени қўтариб юрар,
Сен онангни қўтаролмассан.
Минг уримма,
Кўтаролмассан келажакда ҳам.
Бўлса ҳамки келажакда билакларинг,
Кифтларинг маҳкам,
Онанг сени қўтариб юрар,
Сен онангни қўтаролмассан.
Балки бўлиб шаксиз паҳлавон,
Кўхи Коғни куилсан талқон.
Аммо ҳеч қачон
Сен онангни қўтаролмассан.
Онанг сени қўтариб юрар.
Она деган шундоқ буюк зот,
Жумла буюк зотлардан буюк.
У оламни қўтариб юрар,
Сен онангни қўтаролмассан.

Хосият БОБОМУРОДОВА

Каерга қўйсам экан,
Юраксиз яшаётган,
Бунча оғир бу гавда,
Хеч кимга керак эмас
Кўтариб ҳам бўлмайди. Бу галварс, катта
Бунча катта бу гавда,
Каердан топсам экан
Яшириб ҳам бўлмайди. Узига мос ватанни?

Мен сени қафасдан озод қиласман,
Уча қол, энг ёргу юлдузлар сари,
Кўрқаманки, бир кун солиб дод, фарёд,
Инқилма, кўлимга менинг кантарим.
Тузоқни ечаман оёқларингдан,
Иккиси бор аллан чиққаб дунёни,
Кўрқаманки, бир кун қайтиб ёнимга,
Дема: сендан топдим ёлғиз рўёни.

Кўлларингдан юнни олиб қўяман,
Энг гўзл бир гулни узин, ҳидласин,
Кўрқаманки, бир кун оғёғим қучиб,
Дунёда гўзал гул ўзинг, демагин.

Майли, лабларингнинг эрки ўзида,
Хоҳлаган қўшигин куйласин жўшиб,
Кўрқаманки, бир кун сўнгги қўшиқка
Менинг номимни ул айтмасин қўшиб.

Кўзларингни қўйдим ихтиёрига,
Дунёларни кесасин, қолмасин оху.
Кўрқаманки, бир кун ёниб қозатиб,
Изимда қолмасин сўнгги нигоҳи.

Хотирингдан юлиб олдим номимни,
Сен унга энг гўзал исчларни ёз.
Кўрқаманки, факат тиз чўкиб бир кун,
Демагил, баридан сенинг ўзинг соз!

Юрагингни қўйдим қобирғанг аро,
Хада қилгни уни истаганинга.
Кўрқаманки, бир кун эзмагил уни,
Кайтаман демагил менинг ёнимга!

Сен эрк истагандинг, бердим, ана, ол...

ГУНОҲ ҮТДИ

Қандай қилиб орамиздан гуноҳ үтди,
Тун ўтмади, тонг отмади, минг оҳ үтди.
Фамларимга кўзимдаги ёшим бирла,
Сочимдаги оқ толалар гувоҳ үтди.
Кечагина ловуллатган алвон ишқинг,
Мени қўиди, рашикин билан никоҳ үтди,
Утмай десам, йиқиламан, жар, ҳоҳ үтди.
Минг ошикнинг дардин кўйлаб юрагимдан
Дугоҳ үтди, сегоҳ үтди, чоргоҳ үтди.
Утган бўлса гуноҳ үтди, мен ўтмадим.
Қўй кетмагин, менинг қадринг бор гоҳ үтди.
Басе, энди ёлғиз қўймоқ шунча бўлар,
Хосиятисиз барча бироғиб ўтди.
Ким йўл қўиди, орамиздан гуноҳ, үтди?

Еруғ кунларимни пусиб ўтказдим,
Деразага тутиб дард-оҳларимни.
Тунда илтило-ла осмонга ёздим:
«Қўёш, кечир менинг гуноҳларимни!»
Дўстим йигласа хун юзим бурибман,
Фақат кўкка қадаб нигоҳларимни,
Сен бир майсагаки, дилни берисан:
«Эй тош, кечир менинг гуноҳларимни!»
Тебаримас қўксимда умид беланчак,
Кирқ кунда қазидим раши чоҳларини.
Қирқ йил ёрин куттган оқ соч келинчак:
«Бардош, кечир менинг гуноҳларимни!»

Қайдин келди маҳзун булултар,

Дунёни куз ёшла ювмоқлик нечун?
Фигонингдан отилар дудлар,
Осмон, кимни, соғиндинг букун?
Нечун телбаларча ёниб тикилмоқ,
Панада оҳ чекмоқ узун кундузлар?
Оҳнингдан туннинг сочлари опок,
Сиз кимга интиқсиз гўзал юлдузлар?
Юргита олов қўйир сен торғтан ҳар оҳ,
Барча дардкашингда тугади бардош,
Манги азобласдан, айт, кимда гуноҳ,
Айт, сен кимни соғиндинг күш!
Бедорсан юлдуздан, ўтсан қўшдай,
Ийглайсан осмоннинг булутидан мўл,
Юрагингда инграб қўшиқ айтар най,
Сенга нима бўлди шеърпаст кўнгил?

Хайр энди, эсадлик дамлару азиз
одамлар,

Ошно бўлдим сенга бир ёз, бир баҳор,
Ҳайқирган денгиздан қувнади юрак.
Кун келар кўпирар бизда ҳам Орол
Ахир оқкан ариқ оқиши керак...

Малика ЎЛОМОВА

САФАРДА

Хайр энди, Литванинг оқ қайнинлари,
Хайр энди, ёмғирда туғилган ўрмон,
Хайр энди, эй, Вильюю — қадимиий
шаҳар,

Уша лаҳзада мени ҳеч нарса қизиқтирамасди.
Пешонамни ёргудай темир панжерага сурар,
Иш-келардим, беърир ҳароратин болисимади. Бутун
вужудим кўзга айланбон ишкерини кузатаман. Ҳадим
нарида ишқи қаватли иморат ишқада шамлар
порлар, кимдир ичарди. Уша ғимралётгандар
орасидан ўт тасаввуримда аратган бараваста гав-
дели, хушбичим Мопассанни излардим. Лекин
инкеридағи эркакларин бирортаси ҳам унга
уҳшамасди. Унга ӯшашини тополмайтандим.
Менинг Мопассанин тенгиз эди.

Ичкари ҳамон нотинг эди. Мен эса дарвоза
олдида бўйилар, инкерида Мопассанни қаҳришади.
Кишиллоқда эркакларини бирор тарзда гав-
дели, хушбичим Мопассанни излардим. Текни
некандан инкеридан ҳабар бўлмади. Менинг тинг-
леяпсизми?

— Галиверинг...

— Тўртичинг марта дарвозани қоқнанимда ким-
дир ташкарга чиқди, ишончи-ишонмай мен том-
онга қаради. Деб деб юборишмада озиди. Қолди.
Гуе қанот боғлаб учно кетнига шайлангандим.
Чунки, ташкенга чиққан одами: Мопассан деб
ўйлабандим. Ҳалиғида одам қаршишга келди.
Лекин таънни ҳамони ташкенга келди.

— Ҳўш! Кейин нима бўлди?

— Кейин, мактабни тутагтишга шошилдим.

Яширина йигиб юрган пулларимга тури хил-
киним боши сотиб олдим. Ёшлинида, Мопассан
га қанақа киймиди әқаркинман! Ҳанақа ки-
йимни ётириб кетди. Бир куни ҳамони
шундай ҳолида, ҳамони ҳамони ҳамони...

— Ҳўш! Ҳўнграб юборди. Кўлларни ўзиги
шундай ҳамони сизни сизни сизни сизни...

— Ҳўнграб юзиги бўлди.

— Ҳўнграб

СОДИЖКОН ДАДАБОЕВ редакцияга шикоят ёзганига якин тўрт ой бўлди. Хат юзасдан бу ишга алоқдор кишилар билан сұхбатлашганимга ҳам кўп бўлди. Лекин, фикрларни жамлаб, қозога туширишга нимадир моненлик килади. Нима бў? Ҳадикмий! Кимдек! Нимедан! С. Дадабов хамда ичиш-ёшларнинг ҳақлигига ишончи сизликийи Ҳуллас, калаванинг учуни ҳадеганда топиб бўлмасди.

Редакция телефоны эса бир-инки ой мобайнида тинимиз жиринганди. Сида ёш, сурхажон овоз шундай савол беради: макола қачон бослади? Қачон бисда ҳам ошкоралик бўлади?

Мен эса жимман. Бир қарорга келолмайтганни, шубҳаларини қандай ҳам айтганин унга... Йўқ, бўлмади. Айтдим: ўша ерда бўлган айрим масъул кишилар милициянинг номкўй ҳаракатларини рад этиштади. Болалари кантаклаган милиция ходимларини аниқлаб бўлмади... Етарли далил йўлди.

Симминг нарғидан шундай овоз келди: нахоти, калтакланган болаларнинг гувоҳликлари етарли далил бўлолмайди! Бу қандай бедодлик!

Орадан бир неча кун ўтиб, С. Дадабов телен-фон килиди: — Менинг жуда кўп ташнилтларден ҳафсалам пир бўлган эди, — деди у. — Мана, энди редакцияндан ҳам кўнглил қолди...

Шундай деб у телефонни қўйиб қўди. Бир неча кундан бўйн таъиб этиб юрган фикр миядира чарх уради: мамлакатимизда ўн йиллар мобайнида ошкоралик қафсада сақланган экан, иктисолий-икитимий ҳафтимиз оқибати ҳунар бурхонларга юз тутган экан, бугун факат сенга ўшаган журналистлар, факат ўтирган курсизни ўйловчи раҳబарлар, факат бир ўз жони кузига кўринидиган турли тоғифадиги майдада сиёсатдонар айборд. Пастда, биринчи манбаада ошкоралик бўйлган. Уни сен бўғсансан. Мана яна бир марта бўйлган. Езишин керак бўлган, лекин ёзмайтган, ёзига кўркетган воқеалар кун келип албатта айттилди. Унда сен ким деган одам бўласан!

Дунё кўзимга корону бўлиб кетди. Кўнглиминг жуда кўп гаплар ўтиди. Нанини, биздан каталар, хото биз — кирка кири, эндижонни қир ошган ўтига ѡшарлар ҳам ошкораликка ўрганиб кетолмадиганимизни, оталарини қони билан ўтиган кўричини, Сталин даҳшатидан кутуялмайтганимизни ўнинг билан толди. Мен ўндан ўтигидан ўнинг келип болашини бинмай кийнадим...

«Шу йил 19 февраль куни кечда фарзандларни билан ташқарига айланни учун чиққандик, — дейлидек С. Дадабовнинг редакцияга ёзган шикоят хатида. Бирданнинг ёнинаиди Тошкент трактор заводининг ишчи-бўлар ёткозчаларини, оталарини қони билан ўтиган кўричини, Сталин даҳшатидан кутуялмайтганимизни ўнинг билан толди. Мен ўндан ўтигидан ўнинг келип болашини бинмай кийнадим...»

— Мен касалхонадан чиқиб, ишга борган куним «Кўзим»га ва «Комсомолец Узбекистон»га газеталарни тутказишди, — дейди Б. Абдурахмонов. — «Комсомолец Узбекистон» газетасидан 3-март сонидаги Кўйишибаев район прокурори А. Крестовниковнинг сұхбатини ўқиб ёқамини ушлаб қолдим. Район прокурори ўз сұхбатидан биринчи милициянинг ҳамдидарини келип, юзимга бир мушуширишни боради. Унда сен ким деган одамларни ўтига қараб бордик. Етаконанинг панхорлари дервазаси олдида бир қанча (такиминан 20-30 киши) милициянин ҳодимларни тўлпаниб туширишган экан. Шу пайт ўтигим бадодир: «ада, қаранг, милициялар бир болалини ўришишни деб кириклиб юборди. Мен ўндан ўтигилрилб қарасам, панжера девор билан милиция менинг кўзимининг ўтиасида бир ўтигиги учун нахф милициянин ҳодимни дўлтлаштиришти. Унда сен ким деган одам бўласан!»

Дунё кўзимга корону бўлиб кетди. Кўнглиминг жуда кўп гаплар ўтиди. Нанини, биздан каталар, хото биз — кирка кири, эндижонни қир ошган ўтига ѡшарлар ҳам ошкораликка ўрганиб кетолмадиганимизни, оталарини қони билан ўтиган кўричини, Сталин даҳшатидан кутуялмайтганимизни ўнинг билан толди. Мен ўндан ўтигидан ўнинг келип болашини бинмай кийнадим...»

С. Дадабовнинг шикояти шу тарнига давом этди. Уни милиция бўлимига олиб боришб, обдон текшириши, кейин кўйиб юборниши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган ўтиган воқеалар тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...Шундай килиб, мен 10-20 минут ичди энг «ашмавхур» одам кетдим, — деб давом этди С. Дадабов. — Бу маҳсуларни кимга керак? Бир гуноҳсиз одамнинг ёстиргини куртишга ҳардат қилишдан мақсад нима! Бундай бўдтон қилинглар!»

Ш У ИЙЛ ФЕВРАЛ ОЙНИНГ 18-19 кунлари Тошкент трактор заводи раёнинда бўлиб ўтиган воқеалар эндиликда кўйичиника маълум. Шундай бўлса-да, улар ҳамда қисқача тўхталиб ўтиши лозим, деб ўйлаймиз. 18 февраль куни Тошкент трактор заводи раёнинда ишчи бир-бири билан боғлиқ бўлмаган воқеалар содир бўлди. Уларнинг биринчиси 13-травмайдага юз берди. «Парштад» бекатидан трамвайга ўтиган бир гурӯх ўсимлар трамвайде кетаётган ТТЗ ишчилари ага-ука Абдурахмоновлар ва Назаровнига келтиришади. Иккинчи ага-ука ёса биринши. Орадан тўр-беш кун ўтиг эса С. Дадабовнинг қаредарага чакришиб, нима ишлар билан шуғуланиб юрганини сурништириши. Мъявонум бўлинчи, Тошкент трактор заводи раёниндаги бўлган воқеаларни тегшиги идоралерда чиққанди. С. Дадабовнинг фамилияси «игворга» сифатида тигла олиниди. Дадабов бўлган воқеаларни ўз раҳбарларига айтгиб беради. Лекин, ахборот фарзандларнан келгандан кейин, пастдаги одамнинг гап-сўзига ҳам ҳамонар эди...

«...

— Кандай? Мана, тайёр бланка, кўл қўяси, вассалом.

— Сиз...

— Нима «сиз»? Кечмасангиз иктиёрингиз, ана, боринг отанинг орқасидан, вассалом, терговчи яна плакатга ишора қилди.

— Мен, сиз... Мен кечсанам-у, сиз ишонаверасиз...

— Биз ўртоқ Сталиннинг кўрсатмасига биноан иш қиласиз, вассалом. «Болалар оталар учун жавобгар эмас, вассалом», деган ўртоқ Сталин. Е бебхабармисиз?

— А?

— Нима «а»?

— Ўртоқ Сталин... шундай деганим?

Абдурасулов яна беихтийр пларакта боқди. Ундағи чекист суратига энди алоҳида разм солди, қиёфасига астойдай қараса...

Ўртоқ Сталиннинг кўрсатмасига биноан иш қиласиз, вассалом. «Болалар оталар учун жавобгар эмас, вассалом», деган ўртоқ Сталин. Е бебхабармисиз?

— Аммо унинг дастлабки монтажи негадир чўзилиб кетди, юйлий якнилашиб келнит, шахар қатталари безовта, куни-кеча ижро-комди маъжис бўлиб, масаласи яна кўндалган кўнилди, бу ҳаёт-мамот масаласи эканлиги катъий таъкидлангандан кейин, монтаж ишларининг бўлиб экан. Бўлмаса, куйюй ёйғандайди!

Абдурасулов босинириш ўйнудан ўйғонгандек, кузиниширишиб, бошини кескин силни кўйди. Асли Сталин нарироқда, тўргада деворга осилган эди. У эшикдай катта портретдан Абдурасулову жилмайб оқирадан бўлди. Абдурасулов уни энди кўриб турганинг ҳайрон. Гўё Хизордай пайдо бўлди-ю, мўжизакин сўз айтди. «Болалар оталар учун жавобгар эмас». Аслида у ўзири... аслида у ўзири Абдурасуловни мана бу этик пошнаси

лар эди. У ҳозир бузуб ташланган бўлса ҳам, савлат тўкиб турган илмий куббалари ҳалихали кексаларнинг ёдиди. Шунинг учун бу жойга тушадиган ҳайкал «ўзини оқлани», яъни савлату-салобат билан бу иморату бу чиборларнинг эмас, калланинг катталиги эсанкиратиб кўйтган эди. Кандайдир эски ҳаёлларни кўвниб, монтаж ишларига танқидий қарашга ҳаракат қилин-ю, яна бўлмади. Миёси карахт, жўюни бир фикр келмади. Бунинг устига...

Худди рўпарасида «бош»нинг қоқ теппасидан тўйнук юқопиши шартга очилиб, бирдаги икни одам кўрниди. Бирни анича ёқимтоти қиёфали, кафтани пешонкасига сағбон қилиб ҳадеб тикилаетган Абдурасулов билан саломлашгандай илжаарди. Иккичини бўлса... чўйқи союз, узин қулогининг ортида йўғон кизил қалам, қўлида бўлганадиган темир жазвар, манглайтишда шохи бормид-йўқиб...

Абдурасулов пайкар ҳаёт-мамот масаласи бўлди. Бу жойига тушадиган бўлган темир арматурасини базур шашлаб қолди. Шундай ҳам боши айланаб, қачкасанни бир нимага қаттий уриб олди. Оргидан эси жойига келди шекилини, ҳалигининг товушини ёнитди:

— Ўртоқ раис, боши яхши ўришамаган, шунинг учун сизга қийшик кўринаётган бўлиши мумкин, хавотир олманг, жойига тушади.

Кайси бирни гапирди? Бу — одам товушимида узи, ё... Абдурасуловнини нимами ўйлаётгандан ёқидан билди? Ахир бу ўзи эмаскини, яхши бир қоп союзни келиштириб.

Кайтишни ўришадиганни ўтига... Абдурасуловнини ўзига келиштириб.

Уртилган яхши яна бир жиз этиб, шифтлар гир айланди. Тезор тушиб олини керак, пастда яхши. Баландлик Абдурасуловга ўзи умуман тўғри келмайди. Бир қўли билан чаккасини, бир қўли билан темир устуналарни ушлаб, лақ-лақни зиналардан паста тушиди.

Пастда ҳақиқатан ҳам яхши. Дастрлабки кечаси ҳалиги Мефистофель тушига бир оради-ю йўқ бўлди, боши анчагача гянгироқ юрса ҳам, ҳаммаси яхши бўлиб кетди. Раис яна ўша-ўша, тетик, серграбат, комиссиянинг хуласаси ҳам ёкини. Ишнинг суръатини сусайтириб турган нарса ўзи номи билан айтилди: заводдан иккита чап қўл юборишини. Чапидан серробор эканми, контейнер адабиш кетганини... ишиклиб, шунака. Телеграмма жутнаглан экан, ҳалигини жавоб олнимабди, одам юбориши керак.

Ленинградга.

Иккокон яхши билан ўтига ўтига ўтига...

Абдурасуловнини ўтига ўтига ўтига...

Абдурасуловнини ўтига ўтига...

Құтадаймиз!

НОСИР ФОЗИЛОВ
— 60 ЫШДА

таржималарнингизга сингган меҳнатнингиз бир олам бўлса, иккичин олам — бу багри кенглигингиз, ҳақиқий шогирд парварлигингиңизdir. Доимо ёш дўстларингизнинг бошини си-лаб келялсиз. Гоҳ ношир, гоҳ журналининг масъияти ходими бўлиб, янги истеъдолларга йўл очиб бераласиз.

Козоқ ва ўзбек адабиётининг ардодици адиби сифатида Фағур Ғулом билан Бембимет Майлини номидаги адабий музофотлар лауреати бўлдингиз, Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фарҳий ерлиги билан тақдирландингиз.

Азиз Носир Фозилов!

Сизни куттуг ёш билан яна бир бор табриклийиз. Сизга узоқ умр, сиҳат-соломатлик, ижодий камолот тилаймиз.

Ишончназик, Сиз юз ёшда ҳам йигитдайдар бўлсанда, чунки барни кент шогирди.

Сизни қардошлик, дўстлик

куйчиси, деб атауди. Шу ту-

файли ҳар бир ўзганингизда

коқоз ва ўзбек халқининг бўла-

дарилигимизни ўзбекнингизни

«Узбекистон ССР

ЕЗУВЧИЛАР ҲОШМАСИ

ҲАЙАТИ

бошқа қардош тилларга тар-
жима килинди.

Сиз қозоқ ва корақалпок

ёзувчиларнинг энг сара аспар-

ларини ўзбеклаштиргандингиз.

Сизни қардошлик, дўстлик

коқоз ва ўзбек халқининг бўла-

дарилигимизни ўзбекнингизни

«Шу боланинг ҳикояларин»,

«Устозлар даврасидас», «Бола-

лигим — пошонзигим» каби-

тиларни ўзбекнингизни

«Хўжининг ўзбекнингизни</

